

ÅRSPLAN 2013 - 2014

GENERELL DEL

SVANEM BARNEHAGE

Svanem Barnehage
7206 HELLANDSJØEN
Kontor: 72 45 48 90/92
Mobil: 90 75 44 40
e-post: ingvild.haugen@hemne.kommune.no

FORORD

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver er en forskrift til lov om barnehager og kom første gang i 1996. Den er senere revidert i 2006. Målet med rammeplanen er å gi styrer, pedagogiske ledere og det øvrige personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet. Rammeplanen redegjør for barnehagens samfunnsmandat og innholdet skal være førende for arbeidet med kvalitet og utvikling.

Følgende områder er prioritert i Hemne Barnehagene:

- Barns medvirkning
- Antall, rom og form
- Sosial kompetanse
- Lærelyst
- De yngste barna

Alle barnehager er pålagt å skrive årsplan og den skal presentere barnehagen på en slik måte at det tydelig kommer fram hvordan personalet jobber med alle områdene i rammeplanen.

Barnehagen har mange samarbeidspartnere; barnevern, pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), helsestasjon, skoler etc

Foreldre vil bli informert og involvert i saker som gjelder deres barn. Alle som jobber i barnehagen er pålagt taushetsplikt og må skrive under på et taushetsløfte i forhold til informasjon vedrørende barna, foresatte og personalet. Videre må alle som ansettes legge fram politiattest ved tiltredelse. Attesten skal vise om vedkommende er siktet, tiltalt eller dømt for seksuelle overgrep.

Svanem barnehage 09.september 2013

Ingvild Haugen

INNHOLD

Forord	s.2
Presentasjon av barnehagen	s.5
Visjon	s.6
Pedagogisk plattform	s.7
Mål/satsningsområder	s.9
-barns medvirkning	s.10
-sosial kompetanse	s.11
-lærelyst	s.11
Inkludering og likeverd	s.12
Likestilling	s.12
Hverdagssituasjoner	s.13
Leik	s.14
Progresjon	s.15
Foreldresamarbeid	s.15
Dokumentasjon og vurdering	s.16

PRESENTASJON AV BARNEHAGEN

Barnehagens samfunnsmandat er å tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barnets beste. Den skal både være en pedagogisk virksomhet og et velferdstilbud for småbarnsforeldre. Barnehagen skal støtte og ta hensyn til det enkelte barn, samtidig som hensynet til fellesskapet ivaretas.

Svanem barnehage har fra høsten 2012 to avdelinger; en utvidet små-barns avdeling med navnet "LilleBjørn" og en ordinær avdeling for barn i alderen 3-6 år med navnet "StoreBjørn." Dette er en kommunal barnehage som ble etablert i 1981 som Starnesdalen barnehage, men som flyttet inn i nye lokaler høsten 2003 og skiftet samtidig navn til Svanem. I 2012 har vi restaurert et kjellerlokale under skolen til bruk for de eldste. I dag har vi 12 plasser for barn i alderen 0 - 3 år og 18 plasser for barn i alderen 3 - 6 år.

Vi har tilhold i samme hus som skole og sfo og det gir oss mange muligheter til samarbeid.

VISJON FOR SVANEM BARNEHAGE.

TRYGGE, GLADE OG LEKENDE BARN I BEVEGELSE!

Vi ønsker å skape en barnehage hvor barna opplever trygghet, glede og gode opplevelser. Gjennom trygge og tydelige voksne vil vi legge til rette for leik, samspill og læring sammen med andre barn. Barnehagen skal være et sted hvor barna opplever vennskap og fellesskap, og hvor opplevelsen av læring og mestring vektlegges.

For å få til dette sammen med annet innhold, har personalet valgt fire ord som vi ønsker skal betegne oss som barnehage:

ENGASJERT

RAUS

TROVERDIG

KREATIV

Disse ordene skal vi arbeide med i personalgruppen, men også etter hvert bringe dem på bane for foreldrene der vi sier noe om hva vi mener med dem, men der foreldrene samtidig blir utfordret på å si noe om hvordan de må framstå for å være det ordene beskriver. (Gruppearbeid...)

PEDAGOGISK PLATTFORM

SYN PÅ BARN:

Vi har et positivt menneskesyn og det vil si at vi prøver å se situasjoner ut fra barnets perspektiv, vi vil møte dem med godvilje og sette oss inn i deres planer og handlinger og forstå barna ut fra det. Vi lytter til det barna formidler til oss med ord, kroppsspråk og mimikk og framover skal vi prøve å få satt barnesamtaler i et system der barna skal få uttale seg om det som skjer i barnehagen og oppleve at de blir hørt og har medvirkning på sin hverdag samtidig som de også blir medansvarlig på en annen måte.

Hvert barn er unikt med sine forutsetninger. Alle bidrar i fellesskapet. Og vi ønsker å skape toleranse for forskjellighet. Barndom er vekst ut fra egne forutsetninger.

Barn er kompetente med iboende muligheter. De er naturlig nysgjerrige og utforskende og er i stand til å drive sin egen utvikling framover når de voksne er der og støtter og rettleider dem i hverdagen.

SYN PÅ OPPDRAGELSE:

Trygghet og oppdragelse er av den aller største betydning i de første leveårene. Omsorg i barnehagen handler både om relasjonen mellom personalet og barna, og om barnas omsorg for hverandre. Muligheten for å kunne gi og ta imot omsorg er grunnlaget for utvikling av sosial kompetanse. Voksne er rollemodeller med alt vi sier og gjør.

Oppdragelsen er en prosess, og skal skje i nært samarbeid med hjemmet. Barn trenger å oppleve en sammenheng i tilværelsen for å kunne føle seg trygge. Forutsetningen for at vi skal kunne klare dette er at foreldre og personale bygger opp et gjensidig tillitsforhold. Personalet skal være tydelig tilstede og engasjerte i barnets trivsel og utvikling.

I Svanem barnehage møter barn voksne som:

- ♥ Ser hvert barn
- ♥ Møter barn på sine individuelle behov
- ♥ Lytter til barna
- ♥ Gir veiledning i lek og konflikter
- ♥ Møter barn med høflighet og respekt
- ♥ Bruker tid sammen med barn og foreldre for å skape trygghet
- ♥ Gir et godt fang å sitte på når de har behov for det

I Svanem lærer barna:

- ♥ Å dele - være rause
- ♥ Å vente på tur
- ♥ Å hjelpe andre
- ♥ Å bli selvstendige

Den store og viktige regelen i barnehagen er at ingen skal gjøre andre noe vondt, verken med ord eller handling. "Den gyldne regel" som sier at du skal gjøre mot andre det du vil at andre skal gjøre mot deg, er en leveregel

SYN PÅ UTVIKLING OG LÆRING:

Rammeplanen tar utgangspunkt i et helhetssyn på barn og barns læring. "Barnets utvikling ses på som et gjensidig og tett sammenvevet samspill mellom de fysiske og

mentale forutsetninger i det miljøet som omgir dem. " Læring kan defineres som endring av adferd over tid.

Barns utvikling skjer ikke av seg selv, men er nært knyttet til det barnet gjør og opplevelsene ellers. (Aktiv læring.) Det påvirker helt fra livets begynnelse av menneskene og miljøet omkring seg og påvirker på sin side også omgivelsene. Barn lærer i formelle lærings situasjoner (eks. samling), men aller mest i uformelle situasjoner (eks. påkledning, lek, måltid etc.). Herunder kommer læring om sosiale koder, skikk og bruk, hva syns andre om meg og andre ting vi alle har lært, men ikke alltid kan tidsavgrense når vi lærte. Vi mennesker lærer gjennom møter med andre mennesker og de erfaringene/opplevelsene det gir oss. Det gjelder både for store og små.

I følge loven er det barnehagens oppgave å utvikle barna på alle områder. Først og fremst velger vi å ta utgangspunkt i interesse og nysgjerrighet hos barna i forhold til de enkelte fagområdene. Samtidig er det vår oppgave å skape interesse med det engasjementet vi viser og presse barna på en positiv måte for å gi dem utfordringer. I vårt samfunnsmandat ligger at vi skal legge grunnlaget for livslang læring. Vi mener det aller viktigste et barn kan ta med seg videre er lyst til å lære.

Vi mener det er urettferdig ovenfor barna å ikke kreve av dem, men det skal være krav som er innen rekkevidde for den enkelte i forhold til evner og modenhet. De skal oppleve mestring. Dette er hensyn vi må ta når vi legger til rette for et fysisk og psykisk miljø. Miljøet skal gi opplevelser og kunnskaper, og ikke minst verdier og holdninger. Dette skaper vi gjennom:

- Å undre oss sammen med barna med utgangspunkt i barnas nysgjerrighet og interesse
- Å skape gode relasjoner til barn og voksne
- Å la barna utforske og lære ved å gjøre
- Å la barna gjøre erfaringer med ulike materialer
- Å gi barna mange ulike opplevelser i hverdagen
- Vi må ta hensyn til barnas forutsetninger, alle har ikke samme utgangspunkt
- At barn opplever mestring som er svært viktig for deres selvoppfatning
- Å gi utfordringer som er tilpasset det enkelte barn
- Skape forståelse for hvorfor noe må læres. Motivere for å skape lyst til å lære
- Aktive og engasjerte voksne som er tilstede for barna og som "ser det enkelte barn"
- Å være mye ute og i bevegelse. Det mener vi er sunt for kropp og sjel.

• **BARNEHAGENS MÅL / BARNEHAGENS SATSNINGSOMRÅDER**

MÅL: FREMME LÆRING, SOSIAL KOMPETANSE, LIVSGLEDE, SKAPERKRAFT

Satsningsområder:

- Barns medvirkning
- Kropp, bevegelse og helse (Se under fagområdene, progresjonsplan og månedsplanene)
- Antall, rom og form (Se under fagområdene, progresjonsplan og månedsplanene)
- Sosial kompetanse
- Lærelyst
- De yngste barna

BARNS MEDVIRKNING:

Hvordan arbeider barnehagen med barns medvirkning?

Barns medvirkning er nedfelt gjennom FNs barnekonvensjon og i lov om barnehager (§3) Medvirkning rommer mer enn medbestemmelse. Begrepet kan forstås som å gjøre noe sammen. En måte å oppfatte barns rett til medvirkning, er å si at hvert barn har rett til å erfare at deres stemme blir tatt på alvor og har virkning i fellesskapet. En vid forståelse inkluderer barns rett til å få støtte i å uttrykke seg, bli synlige og ha en virkning i sosial sammenheng. Barna skal jevnlig få muligheten til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering. Videre må barnehagen organiseres og planleggs slik at det gis tid og rom for barns innspill og at de blir motivert til å påvirke sin egen hverdag i barnehagen.

I Svanem barnehage gjør vi følgende:

- **Lydhørhet for verbale/nonverbale ønsker/signaler på hvordan barnet har det og hvorfor det handler som det gjør.**(De voksne må "lese" barn.) Dette er ekstra viktig med så mange som ikke kan fortelle hvordan de har det selv i barnehagen.
- **At vi ikke legger for fastlåste planer for lang tid framover slik at det lettere kan tilpasses for eksempel temavalg, førskoleopplegg.**
- **Barna har valgfrihet i forhold til aktiviteter innen gruppas rammer.**

- Barna velger pålegg ut fra det som er satt på bordet. (Voksne må ta stilling til hva som er sunt for barn å spise.)
- Barna tar aktivt del i planleggingen av feiringen av sin bursdag. (Velger innhold i samlinga, er med å velger pynt på kronen, velger farge på lys og servietter til borddekking)
- Barna spiser når de vil når vi er på tur.
- Barnesamtaler i november for skolestarterne.

SOSIAL KOMPETANSE:

For noen år tilbake var sosial kompetanse et satsningsområde for barnehagene i Hemne. Og vi opplevde at arbeidsmetodene ble innarbeidet, men nå er det kommet til nye ansatte og vi må derfor arbeide mer systematisk med dette igjen for at alle skal få det inn under huden. Områder vi vil arbeide med er empati, selvkontroll, selvhevdelse, prososial atferd og ellers vanlig "folkskikk".

Kari Lamers opplegg er fortsatt veldig aktuelt og tilpasset barnehagen, og de største vil møte dette i samlinger.

For alle er aktuell sosial læring å være sammen med andre og få tilbakemeldinger og veiledning ut fra naturlige situasjoner. Et strålende smil fra en god venn er godt for selvfølelsen. Andre ganger kan det skjære seg, og da er det greit å få trøst og rettledning slik at man kan prøve ut en bedre strategi ved neste korsvei. For de små er det mye læring i "tomling", etter hvert er språket mer og mer viktig.

LÆRELYST:

Vi skal arbeide aktivt for å trigge barns lærelyst. Det er viktig at de voksne følger opp barns initiativ og undrer seg sammen med barna. I barnehagen legges det opp til et generelt stimulerende miljø med utgangspunkt i alle fagområdene fra Rammeplanen. Målet er å utvikle barnas nysgjerrighet og lærelyst - har barna lyst til å lære, er det det beste skoleforberedende grunnlaget vi kan gi dem. Lærelyst er noe vi alltid har jobbet med, men vi skal jobbe mer bevisst med dette i forhold til den nye læreplanen.

INKLUDERING OG LIKEVERD:

Inkludering er fundamentet i barnehagens verdigrunnlag... Barnehagen skal gjenspeile mangfoldet i samfunnet i forhold til funksjonsnivå, alder, kjønn, kultur/språk og familiebakgrunn. Rammeplanen er tydelig på at barnehagen skal være et inkluderende fellesskap med plass til det enkelte barn. Personalet har ansvar for at alle barn får oppleve at de selv og alle i gruppen, er betydningsfulle personer for fellesskapet. Barnehagen skal fremme positive handlinger som motvirker avvising, mobbing og vold. Inkludering betyr at man må endre helheten, slik at alle finner en plass der. Miljøet må tilpasse seg barnet, ikke motsatt. Inkludering er en kontinuerlig prosess, som man aldri blir ferdig med. Barn skal være inkludert - ikke plassert i en barnehage.

- Arbeide bevisst med å unne andre; være raus
- Barna skal møte voksne som viser alle barn velvilje (vil alle vel)
- Forskjellighet er positivt

LIKESTILLING

Hvordan arbeider barnehagen med likestilling?

Likestilling mellom kjønnene skal gjenspeiles i barnehagens pedagogikk. Barnehagen skal oppdra barn til å møte og skape et likestilt samfunn. Gutter og jenter skal ha like muligheter til å bli sett og hørt og oppmuntres til å delta i alle aktiviteter i barnehagen. Barnehagens materiell og utstyr må stimuleres til allsidig lek. Her kreves en reflektert holdning til kjønnsroller. Barnehagen skal legge til rette for at barn kan opparbeide mot og selvtillit til å være seg selv og velge fritt ut fra hvem de er, mer enn de forventninger som ligger i kjønnsrollene.

- Variert lekemateriell
- Alle oppfordres til å bruke kroppen på en allsidig måte
- Alle skal høres

HVERDAGSSITUASJONER

BRINGING/ HENTING	-barn og foreldre skal føle seg velkommen -oppleve at det blir tatt avskjed	-ta imot barn og foreldre på en blid og hyggelig måte -ta avskjed
AKTIVITET VED BORDET(Eks. spill, plastelina, maling, tegning osv.)	Det gis tilbud om ulike aktiviteter ved bordet. -barna skal få erfaring med ulike materialer -utvikle fantasi og kreativitet	-varierte aktiviteter ved bordet der en aktiv voksen er tilstede og støtter og rettleder.
SAMLING	-konsentrere seg i gruppe -ta felles beskjeder -oppleve fellesskapet -språkstimulering	-engasjert voksen tar utgangspunkt i barnas interesser-flanellograf -sang, rim/regler, bøker -samtale, dramatisering -konsentrasjonsleiker
MÅLTID/ SMØREMÅLTID	-oppleve fellesskap og trivsel -selvstendighet og mestring -lære begrep -legge grunnlag for gode/sunne matvaner	-bordkort -stimulerer selvstendighet -be om å sende -hjemmebakt brød og sunt pålegg
PÅKLEDNING	-selvstendighet og mestring -lære begrep	-benevne ting og begrep -hjelpe til når det trengs/ oppfordre til å klare selv når vi vet at barnet er i stand til å mestre -motivere
TUR/UTETID	-ta vare på turtradisjonen -fysisk aktivitet -utvikle grovmotorikk-koordinering -selvstendighetstrening (ta vare på sine ting)	-varierte turmål og innhold -gi frirom for utfoldelse -matpakke/drikke i egen sekk. -hensiktsmessig påkledning

FØRSKOLE	-oppleve gruppefølelse og bli godt sammenspleisa til skolestart -ta felles beskjeder -trene konsentrasjon -vekke interesse og lyst til å lære -oppleve progresjon i innholdet	-en turdag pr. uke -en samling pr. uke
----------	---	---

LEK

Forholdet mellom lek og læring

"Leken er et fenomen, på lik linje med språket, håpet, kjærligheten. Et fenomen er noe som får selve livet til å tre frem."

Torben H. Rasmussen

Leken skal ha en fremtredende plass i barns liv i barnehagen. lek er glede, begeistring og fantasi. Det er nærmest umulig for barn å la være å leke. Barn har høy kompetanse og viser stort engasjement i leken. I leken foregår det meste på barns premisser og det foregår læring på mange områder. Rolleleken er en viktig arena for å fremme en god språkutvikling og legge grunnlaget for en god sosial kompetanse.

Barn trenger voksne som støtter, stimulerer og gir utviklende innspill til rolleleken. Barnehagen skal legge til rette for variert lek som gir muligheter for læring, gode opplevelser, glede og mestring. Noen aktiviteter i barnehagen planlegges av personalet i forkant, dette er formell læring. Andre læringssituasjoner, uformell læring, er de som bare oppstår her og nå, fordi barna er opptatt av noe. Begge situasjonene har en pedagogisk hensikt og er like viktige for barns læring.

De voksne må være sensitive for å utvikle barns leke og samspillskompetanse fra spedbarnsalder og hele veien videre. Utviklinga går via bø-tit-leik, samspill på

stullebordet, "på liksom"-kaffeselskap og "leike"-stemme, rim og regler på fanget og i samling etc. I enkelte tilfeller vil vi se barn som mangler disse ferdighetene og da er det særlig viktig at disse får stimuli, for å mestre leiken og det sosiale livet med de andre barna på sikt. Barn som mangler leikkompetanse vil ofte oppleve avvisninger av andre barn, noe som vil virke inn på selvfølelse og forsterker at de ikke får øvet på samspill. Derfor er det svært viktig å mestre samspill, og vi som arbeider i barnehagen har et særlig ansvar for disse barna..

Personalet i barnehagen observerer og tar imot barns innspill på hva og hvordan de ønsker å leke. Personalet hjelper barna med konfliktløsning og med å få leken til å fungere og inspirerer til å videreutvikle leken. Lek er en unik metode for å oppnå læring.

Vi bruker lek som tilnæringsmåte for å lære barna fagstoff. Vi deler barn og voksne inn i lekegrupper deler av dagen. Noen grupper oppstår av seg selv, mens andre blir satt sammen av voksne. Vi legger til rette for å ha god tid til lek. Vi deler i grupper deler av dagen ut fra alder og noen ut fra barnas interesser.

Voksne skal være engasjerte og delaktige i leken. I rolleleken må de voksne tilføre og legge til rette for materiell og utstyr slik at leken blir spennende, utfordrende og lærerik for alle barn. Vi er bevisste på at barn lærer hele tiden og legger vekt på at de har gode språkmodeller i leken. Her legges grunnlaget for en god sosial kompetanse som vi kan overføre til alle situasjoner i hverdagen.

PROGRESJON

I barnehagen får barn mange opplevelser og lærer daglig noe nytt gjennom lek og aktiviteter. Det de lærer, opplever og skaper vil være forskjellig fra barn til barn, alt etter modning, alder og barnas egne ønsker. Opplevelser, aktiviteter og utfordringer øker ofte i takt med alderen.

Antall år et barn er i barnehagen før skolestart kan variere, likevel er det naturlig å tenke på at noen aktiviteter skal tilpasses og kanskje også forbeholdes de enkelte aldersgrupper. Alle behøver ikke være med på alt. Dermed kan barnehagen skape en naturlig progresjon i aktivitetene og bidra til utfordringer for barn slik at de har noe å strekke seg etter.

Vi lager en minnebok med bilder, produkter etc. som er barnas eie og som barna får ta med hjem når de slutter.

I Svanem jobber vi etter en fagplan/progresjonsplan for de ulike aldersgruppene inndelt i fagområder. Dette kommer vi nærmere inn på i månedsplanene.

(Se vedlegg)

FORELDRESAMARBEID

Foreldrenes medvirkning er nedfelt i barnehageloven. Foreldre skal ha mulighet til innflytelse gjennom Samarbeidsutvalg, foreldremøter og foreldresamtaler. Oppdragelse er foreldrenes ansvar i følge barnekonvensjonen og barneloven. Barnehagen skal være et supplement til hjemmet. Både foreldre og personale må forholde seg til at barnehagen har et samfunnsmandat og verdigrunnlag som det er personalets oppgave å forvalte. Barnehagen må forholde seg til foreldrene enkeltvis og samtidig hele gruppa. Foreldre skal være trygge på at barna deres får omsorg, blir sett og respektert og at de får delta i et fellesskap som gjør dem godt.

Slik gjør vi det i Svanem -

I løpet av barnehageåret har vi 2 foreldremøter. Hovedsakelig informasjonsmøte på høsten og et på våren.

Vi gjennomfører 2 foreldresamtaler i løpet av barnehageåret, en på høsten og en på våren.

DOKUMENTASJON OG VURDERING

Barnehagen skal være en lærende organisasjon som har rutiner og metoder for å sikre at man hele tiden lærer av egen praksis. Gjennom dokumentasjon kan vi gi foreldre, lokalmiljø og barnehagemyndighet informasjon om vår virksomhet som gir mulighet til å fornye og forbedre barnehagen. vi skal dokumentere hva barna opplever, hvordan de trives og hva de lærer i barnehagen. Et etisk perspektiv må legges til grunn når barnehagen dokumenterer barns lek og læring.

Slik gjør vi det i Svanem:

- Skriver dagsrapport (på tavle i gangen, ikke hver dag)
- Viser bilder fra hverdagen på skjermen i gangen
- Observasjoner og praksisfortellinger som vi bruker til intern bruk

KONTAKTINFO

Navn på barnehagen:

Svanem Barnehage

Navn på styrer/enhetsleder:

Ingvild Haugen

Adresse:

7206 HELLANDSJØEN

Telefon kontor:

72 46 03 96

Telefon LilleBjørn:

72 46 03 97

Telefon StoreBjørn:

72 46 03 98

Barnehagemobil:

90 75 44 40

e-post:

ingvild.haugen@hemne.kommune.no